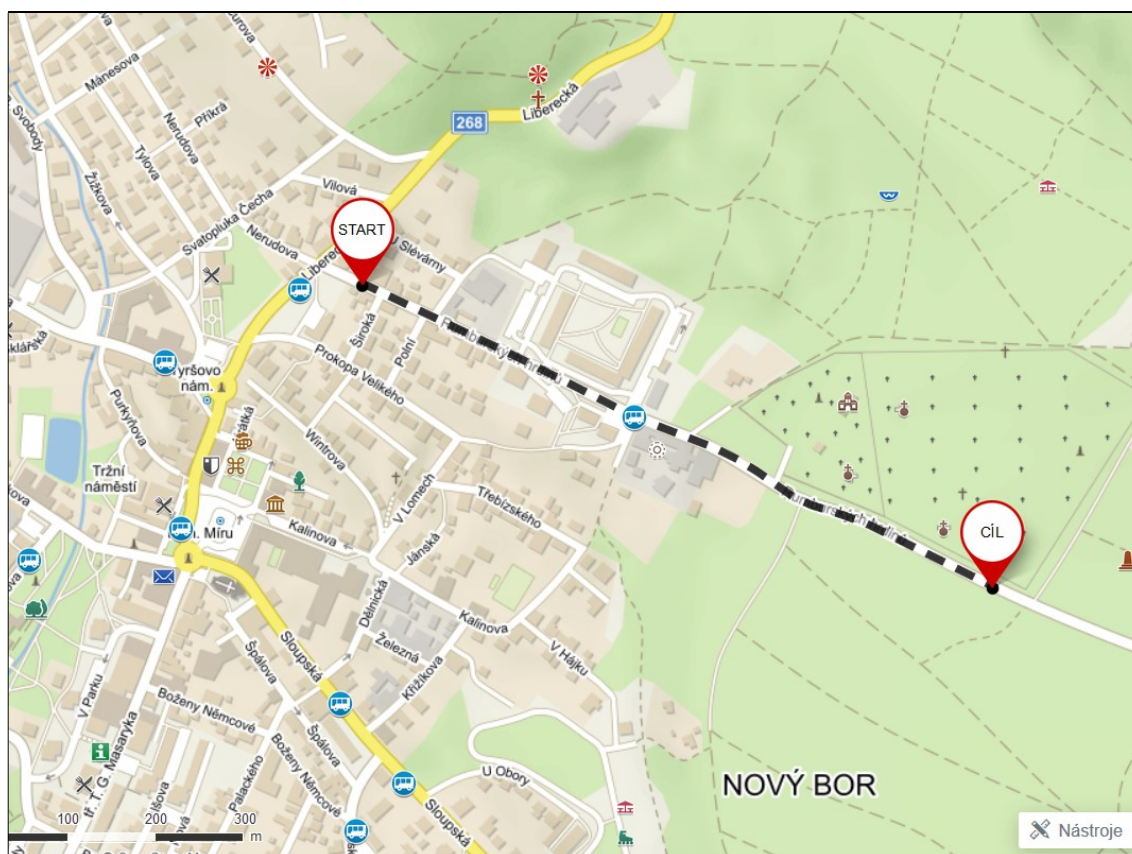

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Biologické hodnocení lipové aleje v Novém Boru

Sledovaný úsek o délce přibližně 800 m se nachází na silnici č. 26847 vedoucí od Nového Boru (ulice Rumburských hrdinů) směrem na Radvanec.

Doprovodná vegetace podél silnice je tvořena oboustrannou alejí lip s nejzachovalejší pravidelnou částí v úseku mezi panelovými domy v ulici Rumburských hrdinů. Alej dále pokračuje (částečně jednostranně) do kopce ke hřbitovu, kde je původní výsadba ukončena a na stromy aleje volně navazuje liniová zeleň rostoucí podél silnice směrem k Radvanci.

Stromy v aleji jsou spíše menšího vzrůstu, v minulosti ořezávané. Na některých stromech se nacházejí náznaky dutin (v místech někdejších ořezů), případně jiná viditelná poškození kmene.

Mapovaný úsek prochází intravilánem města, v okolí aleje se nacházejí panelové domy, menší domky a navazující zahrady. U hřbitova získává okolní porost lesní charakter.

Metodika provedeného monitoringu:

Výskyt živočichů na předmětné lokalitě byl s ohledem na rozdílnou metodiku sledován zvlášť z hlediska bezobratlých (především dřevokazného hmyzu) a zvlášť z hlediska obratlovců, především ptačích druhů a netopýrů.

Bezobratlí:

Průzkum probíhal v červnu až červenci 2019. Případný recentní výskyt význačných druhů byl zjišťován také v databázích a literatuře.

1) Prohlídka dostupných dutin a jejích okolí k zjištění přítomnosti dutinových saproxylofágních druhů hmyzu (hledání dospělých jedinců, popř. zbytků skeletu, larev a jejich trusu, podle kterého lze rovněž některé dutinové druhy hmyzu identifikovat).

2) Prohlídka a zjištění výletových otvorů ve kmenech pro identifikaci přítomnosti zvláště chráněných druhů dřevokazného hmyzu.

Obratlovci:

Lokalita byla navštívena v červnu a červenci 2019.

Stromy v aleji byly jednotlivě prohlédnuty za účelem zhodnocení stavu dutin z pohledu možných hnízdišť ptáků a dočasných či dlouhodobých úkrytů pro netopýry. Přítomnost těchto živočichů je sledována podle typických znaků (zbytky trusu, škrábance na kůře, hnízda, posouzení vhodnosti dutin k osídlení netopýry).

K monitoringu výskytu ptačích druhů v aleji a jejím okolí sloužily vokalizační projevy ptáků (zpěv) a přímá pozorování. Jednotlivé terénní návštěvy však nemohou plně nahradit dlouhodobé sledování lokality. Další informace týkající se zvláště chráněných druhů ptáků, které by mohly být realizací projektu dotčeny, proto doplnila recentní data z Náleзовé databáze ochrany přírody AOPK ČR (dále jen „NDOP“).

Zjištěné druhy živočichů

Bezobratlí:

Zvláště chráněné druhy a druhy z Červeného seznamu nebyly na lokalitě zjištěny.

V alejích se často nacházejí stromy s otevřenými i uzavřenými dutinami různých velikostí, zlomy kosterních větví, které dutinám předcházejí a různá poškození kmenů (odřené paty kmenů, lysiny na kmenech). Je to především důsledek poškozování stromů při provádění údržbových prací na silnicích, ořezem větví zasahujících do profilu vozovky a dále poškozením projíždějícími vozidly. U poškozovaných stromů dochází pak k tvorbě lysin na kmenech, rychlejší tvorbě dutin, prostřednictvím dřevokazných hub zanesených do poškozeného dřeva. Tyto stromy jsou pak osidlovány saproxylickým hmyzem, často i řadou vzácných druhů hmyzu. Z těchto důvodů by bylo žádoucí některé tyto stromy ponechat jako potenciálně vhodné pro výskyt saproxylofágních druhů hmyzu a i pro hnízdění ptáků.

V daném případě se jedná o některé lípy u silnice 26847 v úseku mimo zastavěnou část.

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Obratlovci:

Ptačí druhy zjištěné na lokalitě v rámci zoologického mapování shrnuje následující tabulka s vyznačením druhů zvláště chráněné podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb, o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZCHD“). Druhy alespoň částečně vázané na stromový porost aleje (eventuálně navazující keřový podrost) jsou vyznačeny tučně.

Český název	Vědecký název	Stav ochrany podle legislativy
rorýs obecný	<i>Apus apus</i>	ohrožený
kos černý	<i>Turdus merula</i>	
rehek zahradní	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	
hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>	
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	
sýkora modřinka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	
zvoněk zelený	<i>Chloris chloris</i>	
žluna zelená	<i>Picus viridis</i>	
poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>	

Tabulka 1.: Druhy zjištěné na sledované lokalitě. Tučně jsou vyznačeni ptáci, kteří mají silnější vazbu na doprovodnou vegetaci rostoucí podél silnice.

Z dalších druhů živočichů byla na lokalitě zastížena ropucha obecná (*Bufo bufo*).

Druhové spektrum ptáků zjištěné na lokalitě odpovídá městskému prostředí parkového charakteru – jedná se o běžné synantropní druhy. Většina ptactva se zdržuje v okolních zahradách či křovinách a stromy v aleji využívá spíše příležitostně. Východní část aleje směřující ven z Nového Boru fakticky navazuje na porosty lesního charakteru po obou stranách silnice na okraji obce.

Jediný na lokalitě zaznamenaný ZCHD, rorýs obecný, není vázán na prostředí aleje a loví hmyz ve velkých výškách v širokém okolí.

Podle databáze NDOP se v okolí mapovaného úseku vyskytují i další běžnější ptačí druhy, které nebyly na lokalitě zastíženy, ale jejich občasný výskyt v zájmovém území je téměř jistý – např. vrabec domácí, straka obecná, sojka obecná. Jedná se o běžné adaptabilní druhy ptáků bez specifické vazby na mapovanou alej. Žádný ze ZCHD ptáků uvedených v databázi v blízkosti mapované lokality nemá dle zpracovatele dokumentace vztah ke sledovanému biotopu.

Při prohlídce stromů v aleji nebyla zjištěna přítomnost netopýrů. Pokud se na stromech nacházely dutiny, byly obvykle průtočné a nevhodné k obydlení letouny, případně bylo zjevné, že obývané nejsou (pavučiny, zapadání rostlinným materiálem).

Z pohledu obojživelníků, jako je např. pozorovaná ropucha obecná, jsou potenciální zásahy do dřevin v aleji nezajímavé.

Závěr zoologického monitoringu a doporučení k realizaci projektu

Na lokalitě nebyl zjištěn žádný ZCHD bezobratlého či obratlovce s vazbou ke stromům v aleji.

Plánované zásahy do dřevin doporučujeme vždy provádět mimo období hnízdění ptáků. V okolí aleje se nachází dostatek stromů i křovin pro zajištění náhradních hnízdišť i potravních příležitostí v případě druhů, které by mohly být realizací projektu dotčeny.

Výskyt letounů na lokalitě nebyl zjištěn, stromy v aleji pro ně neposkytují vhodné podmínky.

Z entmologického pohledu jsou některé lípy v aleji mimo zastavěné území hodnotnější pro dřevokazný hmyz a bylo by vhodné je na lokalitě ponechat.

Zpracovatelé:

bezobratlí: Josef Kadlec

obratlovci: Mgr. Olga Hušková

Použitá literatura a další zdroje:

AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2019-08-19

Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi – Cepáková, E., Hort, L., vydala Česká společnost pro ochranu netopýřů (ČESON) roku 2013

Zákon o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona ČNR č. 114/1992 Sb.

Mapové podklady podle www.mapy.cz

Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Bezobratlí – Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] 2017, Příroda, Praha, 36: 1-612

Brouci České a Slovenské republiky – Hůrka, K. 2005: Kabourek, Zlín, 390 pp.

Brouci čeledi potěmňkovití (*Tenebrionidae*) střední Evropy. Beetles of the family Tenebrionidae of Cenral Europe. Novák V., 2014: Zoologické klíče. Academia, Praha. 418 pp.

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Obrazová příloha:

Obr.1: centrální část aleje vprostřed sídliště

Obr.2: Výrazněji poškozený strom s nevyužívanou dutinou při severní polovině silnice

Obr.3: Středová část mapované silnice s oboustrannou lipovou alejí